ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 3.8.2020
COM(2020) 349 final

ΕΤΗΣΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων των κρατών μελών όσον αφορά τις εξαγωγικές πιστώσεις κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1233/2011

1. Εισαγωγή:

Στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1233/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, για την εφαρμογή ορισμένων κατευθυντήριων γραμμών στον τομέα των εξαγωγικών πιστώσεων οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης και την κατάργηση των αποφάσεων 2001/76/ΕΚ και 2001/77/ΕΚ του Συμβουλίου[1] προβλέπεται ότι τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων, ώστε να ενισχυθεί η διαφάνεια σε επίπεδο Ένωσης. Η Επιτροπή, με τη σειρά της, υποχρεούται να εκπονεί ετήσια επισκόπηση για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με βάση τις πληροφορίες αυτές.

Η παρούσα ετήσια επισκόπηση καλύπτει το ημερολογιακό έτος 2018. Το πεδίο εφαρμογής της αφορά δραστηριότητες εξαγωγικών πιστώσεων κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1233/2011, δηλαδή «μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες» συναλλαγές, με προθεσμία αποπληρωμής 2 ετών και άνω. Η παρούσα επισκόπηση δεν καλύπτει ούτε τις συναλλαγές βραχυπρόθεσμων εξαγωγικών πιστώσεων[2] ούτε τις δραστηριότητες που διεξάγονται από ορισμένους οργανισμούς εξαγωγικών πιστώσεων («ΟΕΠ») εκτός του τομέα των εξαγωγικών πιστώσεων (όπως η ασφάλιση των επενδύσεων). Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι, σε ορισμένα κράτη μέλη, η λειτουργία οργανισμού εξαγωγικών πιστώσεων επιτελείται από ασφαλιστική εταιρεία ή χρηματοοικονομικό ίδρυμα που ενεργεί βάσει δημόσιας εντολής. Η παρούσα επισκόπηση καλύπτει μόνο τις δραστηριότητες του δημόσιου τομέα των εν λόγω εταιρειών.

Η Επιτροπή έλαβε υπόψη το ψήφισμα που εγκρίθηκε στις 2 Ιουλίου 2013 από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την πρώτη περίοδο αναφοράς βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1233/2011[3] και επέστησε την προσοχή των κρατών μελών ιδίως στις συστάσεις που περιέχονται στο εν λόγω ψήφισμα —όπως στη σύσταση προς την ομάδα εργασίας του Συμβουλίου για τις εξαγωγικές πιστώσεις και προς την Επιτροπή για την πραγματοποίηση διαβουλεύσεων με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης με σκοπό την περαιτέρω ανάπτυξη της μεθοδολογίας υποβολής εκθέσεων. Κατά τη στιγμή της σύνταξης του παρόντος εγγράφου, τα κράτη μέλη επανεξετάζουν μια επικαιροποίηση της μεθοδολογίας για την υποβολή εκθέσεων.

2. Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων για το ημερολογιακό έτος 2018:

Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων έχουν υποβληθεί από τα ακόλουθα κράτη μέλη: Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Κροατία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακική Δημοκρατία, Σλοβενία, Σουηδία, Τσεχική Δημοκρατία και Φινλανδία.

Τα υπόλοιπα επτά κράτη μέλη (Ελλάδα, Εσθονία, Ιρλανδία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία και Μάλτα) δεν παρείχαν προγράμματα εξαγωγικών πιστώσεων κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1233/2011 κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς.

[1] ΕΕ L 326 της 8.12.2011, σ. 45.

[2] Στις εν λόγω συναλλαγές εφαρμόζεται η ανακοίνωση της Επιτροπής δυνάμει του άρθρου 93 παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΚ για την εφαρμογή των άρθρων 92 και 93 της Συνθήκης στη βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων.

[3] Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 2ας Ιουλίου 2013, σχετικά με την πρώτη ετήσια έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τις δραστηριότητες των οργανισμών εξαγωγικών πιστώσεων των κρατών μελών [2012/2320 (INI)].

3. Ανάλυση των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων:

α) Γενικές και χρηματοοικονομικές πληροφορίες:

Το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο [κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1233/2011] ορίζει τους γενικούς κανόνες για τις συναλλαγές και τα προγράμματα εξαγωγικών πιστώσεων. Μολονότι οι περισσότερες κυβερνήσεις της ΕΕ έχουν συστήσει ΟΕΠ, το εύρος και το είδος των προγραμμάτων εξαγωγικών πιστώσεων που παρέχονται, καθώς και οι οργανωτικές δομές των ΟΕΠ, διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών.

Σε ορισμένα κράτη μέλη, ο ΟΕΠ είναι κρατική υπηρεσία ή οργανισμός. Σε άλλα κράτη μέλη, όπως αναφέρεται ανωτέρω, τα καθήκοντα αυτά ασκούνται από ασφαλιστική εταιρεία ή χρηματοπιστωτικό ίδρυμα βάσει δημόσιας εντολής και υπό την εποπτεία της κυβέρνησης. Δεν είναι ασυνήθιστο για τα κράτη μέλη που προσφέρουν διάφορες κατηγορίες στήριξης εξαγωγικών πιστώσεων να διαθέτουν περισσότερους από έναν ΟΕΠ (π.χ. έναν οργανισμό που να παρέχει δημόσια στήριξη με τη μορφή εγγυήσεων ή υπό μορφή ασφάλισης για εμπορικά δάνεια και έναν άλλον οργανισμό που, για παράδειγμα, να δανείζει άμεσα ή να παρέχει συστήματα στήριξης επιτοκίου).

Το 2018, 21 κράτη μέλη της ΕΕ παρείχαν προγράμματα εξαγωγικών πιστώσεων κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1233/2011. Συνολικά 29 διαφορετικοί οργανισμοί και κρατικές υπηρεσίες είχαν την ευθύνη για τη διαχείριση αυτών των προγραμμάτων.

Τα περισσότερα κράτη μέλη προσφέρουν όλο και περισσότερα προγράμματα εξαγωγικών πιστώσεων. Όσον αφορά τα είδη στήριξης εξαγωγικών πιστώσεων που προσφέρονται από τους ενωσιακούς ΟΕΠ, η πλέον συνηθισμένη μορφή τους εξακολουθεί να είναι η «καθαρή κάλυψη» (δηλ. η συγκεκριμένη εξαγωγική συναλλαγή χρηματοδοτείται από εμπορική τράπεζα, στην οποία ο ΟΕΠ παρέχει εγγύηση ή κάλυψη υπό μορφήν ασφάλισης). Κατά την περίοδο αναφοράς και τα 21 κράτη μέλη που παρέχουν εξαγωγικές πιστώσεις κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1233/2011 πρόσφεραν στήριξη αυτού του είδους. Η μεγάλη πλειονότητα των κρατών μελών πρόσφερε επίσης άλλες μορφές στήριξης που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1233/2011 και εμπίπτουν στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής του Διακανονισμού του ΟΟΣΑ για τις εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης[4], όπως η άμεση δανειοδότηση ή χρηματοδότηση (όταν η χρηματοδότηση παρέχεται απευθείας από το ΕΕΣ και όχι από εμπορική τράπεζα) ή αναχρηματοδότηση[5]. Πολλά κράτη μέλη παρέχουν επίσης χρηματοδότηση έργων και διάφορες μορφές συνδεδεμένης βοήθειας. Σχεδόν όλα τα κράτη μέλη προσφέρουν προγράμματα για την κάλυψη των ειδικών αναγκών των ΜΜΕ.

Γενικά, οι πρακτικές και τα πρότυπα αναδοχής γίνονται όλο και περισσότερο ίδια μεταξύ των κρατών μελών, καθώς ο Διακανονισμός για τις εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης έφτασε να καλύπτει όλο και μεγαλύτερο αριθμό θεμάτων. Ωστόσο, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ακόλουθες διαφορές, καθώς δυσχεραίνουν τη διενέργεια διεξοδικής σύγκρισης. Πρώτον, τα κράτη μέλη —στο πλαίσιο των γενικών μορφών στήριξης εξαγωγικών πιστώσεων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο— ανέπτυξαν ευρύ φάσμα προγραμμάτων εξαγωγικών πιστώσεων. Εξάλλου, μολονότι ένα συγκεκριμένο προϊόν μπορεί να είναι κοινό σε πολλούς ΟΕΠ, οι σχετικοί με αυτό όροι και προϋποθέσεις μπορεί να

[4] Ο Διακανονισμός για τις εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης, όπως ενσωματώθηκε στο δίκαιο της Ένωσης, περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙ του κανονισμού.

[5] Το Βέλγιο, η Δανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ισπανία, η Ιταλία, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Σλοβακική Δημοκρατία, η Σουηδία και η Τσεχική Δημοκρατία.

μην είναι τα ίδια. Δεύτερον, ο αντίκτυπος ενός προγράμματος εξαγωγικών πιστώσεων προφανώς εξαρτάται επίσης από τα χαρακτηριστικά της εθνικής οικονομίας και την ικανότητα των ιδιωτικών χρηματοπιστωτικών αγορών.

Υπό το πρίσμα αυτών των επιφυλάξεων, ο κατωτέρω πίνακας που παραθέτει τη συνολική ονομαστική έκθεση σε κίνδυνο από τις 31 Δεκεμβρίου 2018 παρέχει τουλάχιστον μια γενική ιδέα για το μέγεθος των μεγαλύτερων καθεστώτων εξαγωγικών πιστώσεων με στήριξη τύπου «καθαρής κάλυψης».[6]

Δημόσια στήριξη με τη μορφή «καθαρής κάλυψης» το 2018 (σε δισ. ευρώ) **Η μεγαλύτερη στην ΕΕ σύμφωνα με τη συνολική ονομαστική έκθεση σε κίνδυνο**	
Γερμανία	86,5
Γαλλία	65,1
Σουηδία	28,1
Ιταλία	26,4
Κάτω Χώρες	24,4

Όπως έχει ήδη προαναφερθεί, οι ΟΕΠ της ΕΕ δραστηριοποιούνται σε ευρύ φάσμα τομέων, πέρα από το πεδίο εφαρμογής της υποχρέωσης υποβολής των εκθέσεων που υποβάλλονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1233/2011. Ο εν λόγω κανονισμός καλύπτει κυρίως τις μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες δραστηριότητες εξαγωγικών πιστώσεων (όπως ορίζονται από τον Διακανονισμό για τις εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης). Ωστόσο, πολλοί ΟΕΠ της ΕΕ προσφέρουν επίσης προϊόντα, όπως βραχυπρόθεσμες εξαγωγικές πιστώσεις, επιστολές εγγύησης πιστώσεων, εγγυήσεις κατασκευαστικού κινδύνου και προϊόντα ασφάλισης επενδύσεων. Θα πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι αρκετά κράτη μέλη έχουν δημιουργήσει τομεακά προϊόντα εξαγωγικών πιστώσεων, για παράδειγμα, για την κατασκευή αεροσκαφών, τη ναυπηγική βιομηχανία και τη σιδηροδρομική υποδομή. Αυτό μπορεί να αντικατοπτρίζει τη χωριστή τομεακή συμφωνία στο Διακανονισμό για τις εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης, όπου ορισμένοι όροι, ιδίως όσον αφορά τη μέγιστη προθεσμία αποπληρωμής, είναι προσαρμοσμένοι στις ειδικές ανάγκες συγκεκριμένων κλάδων.

Αναλυτικές πληροφορίες παρέχονται στα τμήματα ΙΙ και IV του υποδείγματος υποβολής εκθέσεων το οποίο χρησιμοποιείται για τις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων, καθώς και στις γενικές ετήσιες εκθέσεις στις οποίες πολλά κράτη μέλη αναφέρονται ρητά.

Γενικά, οι ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων παρέχουν χρήσιμα χρηματοοικονομικά στοιχεία σχετικά με τα προγράμματα εξαγωγικών πιστώσεων. Ωστόσο, θα πρέπει να επισημανθεί ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1233/2011, η εν λόγω υποβολή εκθέσεων πραγματοποιείται σύμφωνα με το εθνικό νομοθετικό πλαίσιο του αντίστοιχου κράτους μέλους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα ορισμένες διαφορές στην παρουσίαση. Κατόπιν τούτου, η

[6] Αξίζει να σημειωθεί ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν παρέχει αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τη συγκεντρωτική έκθεση σε ονομαστικό κίνδυνο στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Επιτροπή δεν διατυπώνει ειδικές παρατηρήσεις σχετικά με τις χρηματοοικονομικές πτυχές των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων[7].

β) Αντιμετώπιση των «περιβαλλοντικών κινδύνων που μπορεί να επιφέρουν άλλους σημαντικούς κινδύνους»:

Σύμφωνα με το παράρτημα Ι παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1233/2011, στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων, τα κράτη μέλη *«περιγράφουν με ποιον τρόπο οι περιβαλλοντικοί κίνδυνοι που μπορεί να επιφέρουν άλλους σημαντικούς κινδύνους λαμβάνονται υπόψη στις δραστηριότητες εξαγωγικών πιστώσεων των ΟΕΠ τους που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης.»*

Τα κράτη μέλη αναφέρουν ότι επεξεργάζονται, σε συνεχή βάση, τις εσωτερικές τους διαδικασίες προκειμένου να συλλάβουν και να αξιολογήσουν τους περιβαλλοντικούς κινδύνους που αντιμετωπίζουν Όταν οι σχετικοί κίνδυνοι θεωρούνται απαράδεκτοι ή δυσανάλογοι, δεν παρέχεται κάλυψη. Όταν οι κίνδυνοι θεωρούνται αποδεκτοί, η στήριξη εξαγωγικών πιστώσεων υπάγεται συνήθως σε όρους και εξαρτάται από τα μέτρα μετριασμού και τη συμμόρφωση με ορισμένα πρότυπα.[8] Επιπλέον, οι πολιτικές των κρατών μελών τροφοδοτούνται από διεθνή πρότυπα και το ευρύτερο κεκτημένο της ΕΕ. Οι αναφορές σε στόχους, πρότυπα και κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ αποδεικνύουν ότι οι δεσμευτικοί και οι μη δεσμευτικοί κανόνες δικαίου λαμβάνονται υπόψη και ότι το πνεύμα του νόμου είναι εξίσου σημαντικό με το γράμμα του νόμου.

Η σύγκλιση σε πρακτικές αποδεικνύεται, για παράδειγμα, και με την εφαρμογή διαφόρων διαδικασιών αξιολόγησης ανάλογα με την κατηγορία στην οποία εμπίπτει η συναλλαγή, όπως περιγράφονται ρητά από ορισμένα κράτη μέλη.[9]

Η παράγραφος 2 του παραρτήματος Ι του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1233/2011 αναφέρει τόσο περιβαλλοντικούς κινδύνους όσο και «άλλους σχετικούς κινδύνους». Γενικά, και όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, τα κράτη μέλη εξακολούθησαν να ερμηνεύουν ευρέως τους περιβαλλοντικούς και τους συναφείς κινδύνους. Πολλά κράτη μέλη επίσης, όταν κρίνεται δικαιολογημένο, αναφέρουν ότι παρακολουθούν την αξιολόγηση του κινδύνου κατά τη διάρκεια της συναλλαγής σύμφωνα με συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές.

Οι συναλλαγές αξιολογούνται με γνώμονα όχι μόνο τις περιβαλλοντικές αλλά και πολλές άλλες εκτιμήσεις. Για παράδειγμα, αρκετά κράτη μέλη αναφέρονται ρητά στις κοινωνικές επιπτώσεις[10], καθώς και στα ανθρώπινα δικαιώματα[11]. Οι εν λόγω κίνδυνοι μπορούν να αξιολογούνται από εξωτερικούς ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες[12] ή, όλο και περισσότερο, από ειδικευμένο προσωπικό σε κάθε ΟΕΠ[13].

[7] Σύμφωνα με το παράρτημα Ι παράγραφος 1, η ισχύουσα διαδικασία υποβολής εκθέσεων εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των προνομίων που έχουν τα όργανα των κρατών μελών τα οποία ασκούν την εποπτεία των εθνικών προγραμμάτων εξαγωγικών πιστώσεων.

[8] Π.χ. Βέλγιο, Γαλλία, Δανία, Ουγγαρία. Λουξεμβούργο, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακική Δημοκρατία, Σλοβενία και Σουηδία.

[9] Π.χ. το Βέλγιο, η Γερμανία, η Δανία, η Ισπανία και η Σλοβακική Δημοκρατία.

[10] Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ισπανία, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Σλοβακική Δημοκρατία, Σλοβενία, Σουηδία, Τσεχική Δημοκρατία και Φινλανδία.

[11] Αυστρία, Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο και Σουηδία.

[12] Π.χ. Τσεχική Δημοκρατία και Σλοβακική Δημοκρατία.

[13] Π.χ. Βέλγιο

Τα κράτη μέλη αναφέρονται επίσης ιδίως στις διαδικασίες που περιγράφονται στη σύσταση του ΟΟΣΑ σχετικά με τις κοινές προσεγγίσεις για τις εξαγωγικές πιστώσεις που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης και σχετικά με την περιβαλλοντική και την κοινωνική δέουσα επιμέλεια («κοινές προσεγγίσεις»), που είναι ένα αποδεκτό και καθιερωμένο εργαλείο αξιολόγησης στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ και έχει κανονιστικό αντίκτυπο εκτός του ΟΟΣΑ.

Από την έκθεση προκύπτει ότι πολλά κράτη μέλη υπερβαίνουν το πεδίο των κοινών προσεγγίσεων προκειμένου να ενισχυθεί ο έλεγχος σε ακόμη μεγαλύτερο μερίδιο των συναλλαγών.[14] Τα κράτη μέλη προβαίνουν επίσης σε συγκριτική αξιολόγηση με άλλα διεθνή πρότυπα εκτός από τις κοινές προσεγγίσεις. Τα εν λόγω πρότυπα περιλαμβάνουν τις πολιτικές διασφάλισης της Παγκόσμιας Τράπεζας[15], τις κατευθυντήριες αρχές των Ηνωμένων Εθνών για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα[16], τις αρχές του Παγκόσμιου Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών[17], τη Διακήρυξη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας σχετικά με τις θεμελιώδεις αρχές και τα δικαιώματα στην εργασία[18], τις αρχές του Ισημερινού[19], τα πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Χρηματοδότησης για τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιδόσεις[20] και τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις[21]. Ορισμένα κράτη μέλη κάνουν επίσης αναφορά στις πρωτοβουλίες για την κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένης της αναφοράς στη σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή[22]. Τέλος, ορισμένα κράτη μέλη αναφέρουν επίσης την τρέχουσα δέσμευσή τους για τη βελτίωση και την ανάπτυξη των υφιστάμενων κατευθυντήριων γραμμών.

γ) Άλλες πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων

Εκτός από τις πληροφορίες που προαναφέρονται στο σημείο 3 στοιχεία α) και β), οι 21 ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων αποδεικνύουν επίσης ότι τα κράτη μέλη έχουν καταρτίσει πολιτικές για τις εξαγωγικές πιστώσεις που αφορούν γενικότερα το περιβάλλον, την καταπολέμηση της δωροδοκίας και τη βιώσιμη δανειοδότηση προς τις χώρες με χαμηλό εισόδημα. Οι τρεις σχετικές συστάσεις του ΟΟΣΑ[23] διαδραματίζουν σημαντικό —αλλά όχι αποκλειστικό— ρόλο. Τα τρία κράτη μέλη, η Βουλγαρία, η Κροατία και η Ρουμανία, που δεν είναι μέλη του ΟΟΣΑ, εφαρμόζουν τα εν λόγω μέσα ή προτίθενται να το πράξουν. Η Ρουμανία και η Κροατία εφαρμόζουν τις κοινές προσεγγίσεις και τη σύσταση του ΟΟΣΑ σχετικά με τη δωροδοκία, ενώ η Βουλγαρία έχει εφαρμόσει τη σύσταση του ΟΟΣΑ σχετικά με τη δωροδοκία.

[14] Π.χ. Ιταλία, Γερμανία, Κάτω Χώρες και Σουηδία.
[15] Σλοβακική Δημοκρατία
[16] Π.χ. Δανία, Γερμανία, Σουηδία και Φινλανδία.
[17] Σουηδία
[18] Π.χ. Οι Κάτω Χώρες και η Φινλανδία
[19] Ηνωμένο Βασίλειο
[20] Οι Κάτω Χώρες και η Σλοβακική Δημοκρατία.
[21] Σουηδία
[22] Φινλανδία
[23] 1. Σύσταση του ΟΟΣΑ σχετικά με τις κοινές προσεγγίσεις για τις εξαγωγικές πιστώσεις που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης και σχετικά με την περιβαλλοντική και την κοινωνική δέουσα επιμέλεια (*«κοινές προσεγγίσεις»*). 2. Σύσταση του ΟΟΣΑ σχετικά με τη δωροδοκία και τις εξαγωγικές πιστώσεις που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης. 3. Οι αρχές και οι κατευθυντήριες γραμμές για την προαγωγή βιώσιμων πρακτικών δανεισμού κατά τη χορήγηση εξαγωγικών πιστώσεων που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης σε χώρες χαμηλού εισοδήματος.

Πολλά κράτη μέλη αναφέρουν, ειδικότερα, ότι οι «κοινές προσεγγίσεις» εφαρμόζονται πέραν του πεδίου εφαρμογής που ορίζεται από τον ΟΟΣΑ.[24] Σε γενικές γραμμές, τα κράτη μέλη φαίνεται να έχουν εντείνει τις φιλοδοξίες τους όσον αφορά την καταπολέμηση της δωροδοκίας και της διαφθοράς, θεσπίζοντας νέα μέτρα συμμόρφωσης με σκοπό την ενίσχυση της πολιτικής για την καταπολέμηση της δωροδοκίας και της διαφθοράς. Πολλά κράτη μέλη απαιτούν δήλωση των ασφαλισμένων για την καταπολέμηση της δωροδοκίας πριν από την έκδοση της στήριξης και η οποία αναφέρει ρητά ότι η κάλυψη ακυρώνεται αυτόματα σε περίπτωση που διαπιστωθεί δωροδοκία. Όλο και περισσότερα κράτη μέλη αναφέρουν επίσης τη σημασία της παρακολούθησης και της συμμετοχής σε διάλογο με τις τράπεζες και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για τις πολιτικές βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τα μέτρα για την καταπολέμηση της δωροδοκίας.

Επιπλέον, τα κράτη μέλη αναφέρουν όλο και περισσότερο πρόσθετους στόχους ή προβληματισμούς πολιτικής οι οποίοι συμπληρώνουν εκείνους που αποτυπώνονται στις κοινές προσεγγίσεις. Ορισμένα παραδείγματα είναι η κοινωνική βιωσιμότητα[25] και η πρόληψη της φοροδιαφυγής[26]. Σε αρκετές περιπτώσεις, οι εν λόγω ΟΕΠ έχουν αναπτύξει οι ίδιοι συναφή μέσα. Σχετικό παράδειγμα αποτελεί η πολιτική εταιρικής κοινωνικής ευθύνης,[27] που, κατά κανόνα, συνεπάγεται όχι μόνο εσωτερικές προσπάθειες αλλά και εκ του σύνεγγυς διάλογο με τους πελάτες των ΟΕΠ.

Όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος, στις νέες τάσεις περιλαμβάνεται η έμφαση στη βιωσιμότητα και στη μείωση των εκπομπών. Όπως και κατά τις προηγούμενες περιόδους αναφοράς, πολλά κράτη μέλη τονίζουν την ιδιαίτερη σημασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Σχεδόν όλες οι εκθέσεις εξακολουθούν να εκφράζουν την υποστήριξή τους για την ανάπτυξη της διάστασης των ανθρώπινων δικαιωμάτων στο πλαίσιο των νέων κοινών προσεγγίσεων.

Πολλά κράτη μέλη έχουν αναπτύξει τα δικά τους μέσα για την καταπολέμηση της δωροδοκίας και της διαφθοράς, πέρα από τη συμμόρφωσή τους με τις «κοινές προσεγγίσεις», όπως π.χ. μέτρα για την καταγγελία παρατυπιών.[28] Τα μέτρα κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες εξακολουθούν να παρατίθενται κατά προτεραιότητα ως προτεραιότητα,[29] παράλληλα με την πρόληψη της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.[30]

Οι πολιτικές των κρατών μελών φαίνεται να συγκλίνουν, γεγονός που, για παράδειγμα, αποδεικνύεται από τη στενή συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, η οποία αναφέρθηκε από πολλά κράτη μέλη όσον αφορά τις βιώσιμες πρακτικές δανεισμού προς χώρες με χαμηλό εισόδημα.

Τα κράτη μέλη μεριμνούν επίσης ώστε να εξασφαλίζουν ότι οι ΟΕΠ λειτουργούν με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη διαφάνεια, τηρώντας παράλληλα την εμπιστευτικότητα που ενδέχεται να είναι απαραίτητη για τις εμπορικές συναλλαγές. Όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, τα κράτη μέλη δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στο θέμα αυτό στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων τους για το 2018.[31]

Βάσει των εκθέσεών τους, τα κράτη μέλη φαίνεται να έχουν ενσωματώσει τις κοινές προσεγγίσεις του ΟΟΣΑ στις πολιτικές τους για τις εξαγωγικές πιστώσεις. Επιπλέον, τα κράτη μέλη φαίνεται να υπερβαίνουν τις κοινές προσεγγίσεις με την ανταλλαγή βέλτιστων

[24] Η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία, οι Κάτω Χώρες, η Σλοβακική Δημοκρατία και η Σουηδία.
[25] Δανία, Γερμανία, Ισπανία, Ρουμανία και Σλοβακική Δημοκρατία.
[26] Σουηδία
[27] Ιταλία, Κάτω Χώρες, Σλοβενία και Σουηδία.
[28] Σλοβακική Δημοκρατία και Σουηδία.
[29] Σουηδία.
[30] Σουηδία.
[31] Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Σλοβακική Δημοκρατία και Σουηδία.

πρακτικών και μεθόδων αξιολόγησης μεταξύ τους. Οι κοινές προσεγγίσεις θεωρούνται όλο και περισσότερο ελάχιστα πρότυπα. Σε πολλούς τομείς τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τα δικά τους επιπλέον μέτρα, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η στήριξη εξαγωγικών πιστώσεων παρέχεται μόνο για συναλλαγές που πληρούν ένα αυστηρό σύνολο προτύπων τα οποία εκτείνονται από περιβαλλοντικές έως κοινωνικές πτυχές.

δ) Συμμόρφωση των ΟΕΠ με τους στόχους και τις υποχρεώσεις της Ένωσης:

Προκειμένου να ενισχυθεί η διαφάνεια σε επίπεδο ΕΕ, τα κράτη μέλη υποχρεούνται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1233/2011, να υποβάλλουν στην Επιτροπή ετήσια έκθεση δραστηριότητας, στην οποία υποβάλλονται σύμφωνα με το εθνικό νομοθετικό πλαίσιο ορισμένα χρηματοοικονομικά και επιχειρησιακά στοιχεία σχετικά με τις δραστηριότητες εξαγωγικών πιστώσεών τους, στην οποία περιλαμβάνονται επίσης πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται οι περιβαλλοντικοί κίνδυνοι.

Σύμφωνα με το παράρτημα Ι παράγραφος 3, «*η Επιτροπή εκπονεί ετήσια επισκόπηση για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με βάση τις πληροφορίες αυτές, συμπεριλαμβανομένης αξιολόγησης όσον αφορά τη συμμόρφωση των ΟΕΠ προς τους στόχους και τις υποχρεώσεις της Ένωσης»*.

Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) παραθέτει, στο άρθρο 3[32], τους γενικούς στόχους της Ένωσης και, στο άρθρο 21, τις αρχές και τους στόχους της εξωτερικής δράσης της Ένωσης.

Όσον αφορά την κοινή εμπορική πολιτική της ΕΕ, γίνεται αναφορά στις αρχές και τους στόχους της εξωτερικής δράσης της Ένωσης στο άρθρο 206 και στο άρθρο 207 πρώτο εδάφιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όλα τα κράτη μέλη που υποβάλλουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι έχουν θεσπίσει πολιτικές που συνοδεύουν τη διαχείριση των προγραμμάτων εξαγωγικών πιστώσεων που συνάδουν με τους στόχους της ΕΕ. Οι συστάσεις πολιτικής για τις εξαγωγικές πιστώσεις που αναπτύσσονται από τον ΟΟΣΑ —τον μόνο διεθνή οργανισμό που έχει αναπτύξει μέχρι σήμερα εξειδικευμένους κανόνες στον συγκεκριμένο τομέα πολιτικής— χρησιμοποιούνται συχνά, και στις περισσότερες περιπτώσεις οι δραστηριότητες των κρατών μελών τις υπερβαίνουν.

Προκειμένου να διευρυνθεί η ικανότητα της Επιτροπής να αξιολογεί περαιτέρω τις δραστηριότητες των κρατών μελών, η Επιτροπή, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης και κατόπιν διαβουλεύσεων με διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη, πρότεινε στα κράτη μέλη να επεκτείνουν το πεδίο εφαρμογής και το επίπεδο λεπτομέρειας των πληροφοριών που πρέπει να περιλαμβάνονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων. Το αναθεωρημένο και διευρυμένο υπόδειγμα για την υποβολή εκθέσεων τελεί υπό συζήτηση με τα κράτη μέλη.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να εκδώσει δήλωση σχετικά με το κατά πόσον τα κράτη μέλη συμμορφώνονται με τους στόχους και τις υποχρεώσεις της Ένωσης. η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διενήργησε την ετήσια επισκόπησή της σύμφωνα με το παράρτημα Ι.

[32] Μεταξύ άλλων σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 5 της ΣΕΕ, στις σχέσεις της με τον ευρύτερο κόσμο, η Ένωση «συμβάλλει στην [...] αειφόρο ανάπτυξη του πλανήτη, στην αλληλεγγύη και στον αμοιβαίο σεβασμό μεταξύ των λαών, στο ελεύθερο και δίκαιο εμπόριο, στην εξάλειψη της φτώχειας και στην προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων, ιδίως των δικαιωμάτων του παιδιού, καθώς και στην αυστηρή τήρηση και ανάπτυξη του διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένου του σεβασμού των αρχών του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών».

Ως εκ τούτου, η επισκόπηση της Επιτροπής βασίζεται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη και δεν μπορεί να θεωρηθεί οριστική. Ωστόσο, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι πληροφορίες που περιέχονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων παρέχουν ισχυρές ενδείξεις ότι οι ΟΕΠ είναι σύμφωνες με τα άρθρα 3 και 21 της ΣΕΕ και δεν παρέχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν τη μη συμμόρφωση οποιουδήποτε κράτους μέλους. Ασφαλώς, τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα μπορεί να επιθυμούν να θέτουν τα ίδια από κοινού πιο φιλόδοξους πολιτικούς στόχους. Η Επιτροπή είναι έτοιμη να διευκολύνει και να προωθήσει διοργανικό διάλογο για το θέμα αυτό, αλλά, εν τω μεταξύ, θα πρέπει να πραγματοποιεί την αξιολόγησή της σύμφωνα με το παράρτημα Ι παράγραφος 3.

Όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις διεθνείς υποχρεώσεις και τις υποχρεώσεις βάσει του ενωσιακού δικαίου του ανταγωνισμού, δεν υπήρξαν διαφωνίες σε επίπεδο ΠΟΕ σχετικά με τα ευρωπαϊκά προγράμματα εξαγωγικών πιστώσεων κατά την περίοδο αναφοράς. Το 2018 δεν υποβλήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταγγελίες σχετικά με πιθανές παραβάσεις της ενωσιακής νομοθεσίας από οργανισμούς εξαγωγικών πιστώσεων.